

Міністерство освіти і науки України

**Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого**

Харківська асоціація політологів

**УКРАЇНСЬКИЙ СОЦІУМ:
СОЦІАЛЬНО-ПОЛІТИЧНИЙ
АНАЛІЗ СУЧАСНОСТІ
ТА ПРОГНОЗ МАЙБУТНЬОГО**

Збірник матеріалів XVII Всеукраїнської наукової
конференції викладачів, молодих науковців і студентів

10 грудня 2015 року

Харків
«Право»
2015

УДК 159.9+316.3(05)
ББК 60.562.2
У45

Редакційна колегія:

А. П. Гетьман, доктор юридичних наук, професор (голова);
М. П. Требін, доктор філософських наук, професор;
Л. М. Герасіна, доктор соціологічних наук, професор;
Г. П. Клімова, доктор філософських наук, професор;
С. В. Куцепал, доктор філософських наук, професор;
В. Л. Погрібна, доктор соціологічних наук, професор;
І. О. Поліщук, доктор політичних наук, професор;
В. Д. Воднік, кандидат філософських наук, доцент;
О. В. Волянська, кандидат соціологічних наук, доцент;
В. Я. Зимогляд, кандидат філософських наук, доцент;
І. В. Підкуркова, кандидат соціологічних наук, доцент;
О. М. Сахань, кандидат соціологічних наук, доцент;
І. В. Головка, кандидат політичних наук.

У45 **Український соціум: соціально-політичний аналіз сучасності та прогноз майбутнього** : зб. матеріалів XVII Всеукр. наук. конф. викладачів, молодих науковців і студентів, 10 груд. 2015 р. – Х. : Право, 2015. – 744 с.

ISBN 978-966-458-916-8

У збірнику представлені матеріали учасників XVII Всеукраїнської наукової конференції викладачів, молодих науковців і студентів «Український соціум: соціально-політичний аналіз сучасності та прогноз майбутнього», проведеної 10 грудня 2015 р. Тематика конференції: політична, соціальна та правова сфера українського суспільства, основні історичні етапи розвитку соціально-політичної доктрини, концептуалізація влади у соціально-політичному дискурсі, проблеми розбудови демократичної, правової, соціальної держави і громадянського суспільства в Україні, подолання деструктивних чинників у соціально-політичному житті українського соціуму, національна безпека України, міжнародні відносини в умовах глобалізації, актуальні питання конфліктології та ораторського мистецтва.

Збірник розрахований на студентів вищих навчальних закладів України, які вивчають політологію, соціологію, конфліктологію, основи національної безпеки України і ораторське мистецтво.

УДК 159.9+316.3(05)
ББК 60.562.2

ISBN 978-966-458-916-8

© Національний юридичний університет
імені Ярослава Мудрого, 2015
© Оформлення. Видавництво «Право», 2015

Куцепал С. В.

доктор філософських наук, професор,
Полтавський юридичний інститут
НЮУ імені Ярослава Мудрого

ІДЕНТИЧНІСТЬ: УКРАЇНСЬКИЙ КОНТЕКСТ

Для сучасної української спільноти надзвичайно актуальними стали проблеми етнополітики, культурної та національної ідентичності, оскільки саме українська нація була однією з тих, котрі віками виборювали право на власну державність у складі великих імперій та прямували до формування громадянського суспільства. Процеси європейської інтеграції стають для України не просто пріоритетними, а доленосними, відповідно актуалізується фактор політичної ідентичності, яка тлумачиться як комплексне структурно-системне утворення, що діалектично поєднує не лише політичні, а й культурні, етнічні та національні чинники державотворення, міждержавної взаємодії.

Науковий інтерес до аналізу проблем ідентичності характерний як для західних теоретиків (Б. Андерсон, Е. Балібар, П. Бергер, П. Бурд'є, Г. Гіденс, Е. Еріксон, А. Ватерман, Р. Інгларт, Н. Лукман, П. Рікер, Е. Сміт, Х. Солана, Д. Такер, Ч. Тейлор, В. Хесле та ін.), так і для українських дослідників — В. Бебик, Т. Воропай, М. Козловець, Ф. Кирилюк, О. Литвиненко, М. Обушний, М. Ожеван, М. Попович та ін.

Українська спільнота зараз переживає період самовизначення та самостворення, зумовлений прагненням України увійти у світове співтовариство на умовах рівноправного партнерства й збереження національної самобутності та утвердитися у якості незалежної держави, особливо це прагнення посилилося після подій кінця 2013-початку 2014 р.р. та військових реалій на українському сході. Проте, таке самовизначення можливе лише за умови чіткої та виваженої взаємодії зі світовим співтовариством, при наявності діалогу національної культури з усім спектром загальнолюдських культурних надбань. Неабияке значення при цьому має також формування нових парадигм взаємовідносин між суспільством та індивідом, розвиток комунікативної взаємодії, яка забезпечує не лише збереження цілісності суспільства, але й уможливує перехід від суб'єктивних до інтерсуб'єктивних вимірів соціального буття. Україна у сучасному глобалізаційному світі має прагнути

не лише до нарощування військового й економічного потенціалу, а й до вирішення проблеми самовизначення, пошуку чітких перспектив розвитку суспільства та держави, єдиних пріоритетів і цінностей, здатних об'єднати країну.

Окрім формування національної ідентичності, необхідно формувати й етнопонаціональну ідентичність, тобто усвідомлення належності індивіда до певного класу, механізм соціалізації особистості шляхом нормативів, орієнтацій, цінностей в проекції на певну культуру етнопонаціонального буття людини.

Науковий, політичний та соціальний дискурси породжують та каталізують нові світоглядні, філософські, політичні тенденції, які, на жаль, не роблять сучасність більш прозорою та зрозумілою. Проте сумлінний дослідник, вивчаючи сучасний світ, має керуватися настановою В. Хьосле, який зауважував, що будь-хто, хто хоче зрозуміти сучасний світ, навряд чи досягне своєї мети, якщо не зрозуміє логіки кризи ідентичності. Урахування політичних та етнопонаціональних ідентифікаційних особливостей української спільноти пришвидшить входження нашої держави до європейської спільноти, сприятиме створенню дієвої та авторитетної політичної еліти, позбавленої рудиментарних пострадянських звичок та тоталітарних амбіцій.

Поліщук І. О.

доктор політичних наук, професор,
НІОУ імені Ярослава Мудрого

МЕТОДОЛОГІЧНИЙ БАЗИС ФОРМУВАННЯ ПОЗИТИВНОГО ІМІДЖУ ОРГАНІВ ДЕРЖАВНОЇ ВЛАДИ В УКРАЇНІ

Імідж органів державної влади останнім часом отримав помітну актуалізацію як теоретична та прикладна проблема для української політичної науки і практики. Традиційно низький рівень довіри пересічних громадян до владних інституцій та їх негативне сприйняття мають в Україні міцне історичне коріння. Протягом століть український народ мав статус бездержавного та будь-який представник влади уособлювався з чужинцем-поневоловачем, а держава усвідомлювалася в основному як репресивний механізм та «необхідне зло». У підсвідомості українців сформувався сталий